

Pol da Galesia Amin do Papia Mandagit

But piso gen

Mibiltok Juda amin dagin Yesu yolgwit. Mani Yesu da yabekbi Pol yabekban kin Amin Ijwakɲwari Kabi dukwan dukwan egipgwit unudon agek Gen Bin Tagisi yoyin tenɲenagit. Anɲakwan miɲat aminyo morapmi da Yesu dakon amin kabikon abinɲ sanɲbewit. Anɲakwa jigi kinda noman tagit. Uɲun miɲat aminyo kalip Juda amin da Moses dakon gen teban yolgwit unudenɲ dima yolgwit. Yesu yolyol amin dagaɲek Moses dakon gen teban guramik kimori bo dima?

Amin diwari da unun amin Juda amin dakon anɲpak yolek giptim timni mandaɲek ae Moses dakon gen teban yol kimotni do pi awit. Mani Pol da dimasi do yagit. Anɲek yaɲ yagit, Nin Yesu Kristo nandaɲ gadaɲ imiɲek unun kosit kalonon dagin Piɲkop da dabilon amin kilegi dagomaɲ, anɲek egip egip kalugi abidomaɲ.

Juda amin unuden di Galesia Provinskon kiwit unun da paɲmuwukbi Moses dakon gen teban yol kimotni do pi ak do awit. Pol da unun awit dakon geni nandaɲek Galesia paɲmuwukbi dakon nandaɲ gadatni gat ae anɲpakni gat paɲmilip ak do anɲek papia on mandagit.

Mibiltok Pol da iyi do Piɲkop da iyi yabekbi pi imgut unun do yosok. (Gagi 1.1 do koki.) Uɲun iyi dakon galaktok bo amin kinda dakon galaktok yolek pi unun dima asak. Piɲkop da Amin Ijwakɲwari Kabikon Gen Bin Tagisi yaɲ tenɲenosaɲ do yaɲ imgut. Don Pol da yaɲ yosok, “Amin Yesu Kristo nandaɲ gadaɲ imaɲ unun dagin Piɲkop da dabilon amin kilegi.” Papia on dakon mibi gen unun yaɲ: Kristo da pulugaɲ nipmaɲdak bisapmon, Telagi Wup da nin pawilakwan amin do anɲpak kilegi an yomamaɲ.

Piɲkop da iyi Pol yabekbi pi asak do manjigit

(Kilapmi 1.1–2.14)

1 ¹Nak yabekbi Pol da papia on mandisaɲ. Yabekbi pi abeɲ do amin da dima yabekgwit, bo amin da dima manjini nepgwit. Yesu Kristo gat ae Piɲkop Datni kimoron naɲ aban piɲdagit unun da nak yabekgimal.

²Nak gat ae paɲmuwukbi notno nak gat ekwamaɲ nin da Yesu nandaɲ

gadaŋ iman amin morap Galesia provinskon ekwan ji do gildat tagi yan dayaman.

³Piŋkop Datnin ae Amin Tagi Yesu Kristo dakon nandan yanwot gat ae but yawotni gat jikon tosak. ⁴“Kristo da Piŋkop Datnin dakon galaktok yolek yokwinin wiririt do egip egipni parekgit. Abisok anpak yokwisi on miktimon tosak nin unun kagagwan ban timit do anek yan agit. ⁵Piŋkop dakon man madepni dagok dagogi mini tan anan kisak teban. Unun asi.

Gen Bin Tagisi unun kalonji kindagin

⁶Ji da anpak an unun do butnokon da nirip sojek nwanjwarisi nandisat. Piŋkop da Kristo dakon nandan yanwotni do anek ji yan damgut, mani ji tepmisi yipman degek gen bin nwanjwari kinda yolgan. ⁷Gen bin tagisi nwanjwari kinda dimasi tosak. Amin diwari da ji dakon nandak nandak panjungam anek Kristo dakon Gen Bin Tagisi kulabik anek antasik an. ⁸Mani nin nin, bo ae anelo kinda Kwen Kokupsi da piŋ, Gen Bin Tagisi kinda nin da yan tetenjan damguman unudensi dima yan tetenosak kan, unun amin Tipdom do amin asak. ⁹Kalip kili dayigiman gen unun banjin ae dayisat: amin kinda da Gen Bin Tagisi kinda nin da dayino abidawit unudensi dima yan tetenosak kan, unun amin Tipdom do amin asak.

¹⁰^dJi nian nandan? Amin da nak tagisi yan nandan namni yanon da gen on yosot? Unun dima. Piŋkop da nak amin tagisi yan nandan namjak yanon da yosot. Amin da kisik kisik ani yanon da yokeŋ kan, nak Kristo dakon oman monji dima.

Pol yabekbi man abidagit dakon gen

¹¹^eNot kabi, yan si nandani. Gen Bin Tagisi kalip yan tetenjan damgum unun aminon da dima noman tagit. ¹²Amin kinda da dima namgut, ae amin da dima nayin dekgwit. Yesu Kristo da iyi nolinban kagim.

¹³^fNak da kalip Juda amin da anpak an ae nandan gadat an unun yol kimagek egipgum dakon geni ji kili nandawit. Nak Piŋkop dakon panmuwukbi morap panupbal abo minisi ani do pi tebaisi agim. ¹⁴^gNak Juda amin dakon anpak yolek nak gat nani morapmi yapgum. Babikno dakon anpak yol kimot do pi tebaisi agim.

¹⁵^hMani nak mej da dima analanakwan Piŋkop da nak kili manjigit. Anek nandan yanwotni do anek iyi dakon amin egipben do yan namgut. ¹⁶Ae bisap si yipguron nak da Amin nwanjwari Kabikon Monji do yan tetenjak aben do Monji noligit. Unun bisapmon nak unun dakon mibili nandak do amin di dima yoyigim. ¹⁷Nak yabekbi kabi mibiltok noman

^a 1.4 Gal 2.20 ^b 1.7 Ya 15.1,24 ^c 1.8 1Ko 16.22 ^d 1.10 1Tes 2.4 ^e 1.11 Mt 16.17
^f 1.13 Ya 8.3 ^g 1.14 Ya 22.3 ^h 1.15 Ais 49.1; Gal 2.7

tawit unjun pindat do Jerusalem dima kigim. Dima, nak unjudon gin Arebia miktimon kigim. Ae don Damaskus kokupmon tobil kigim.

¹⁸Unjudon egek bilak kapbi mudaŋakwan Pita kaŋ nandanyo ak do Jerusalem kiko unjun gat gildat 15 yaŋ egipgumak. ¹⁹Unjudon yabekbi diwari dima pindakgim. Jems, Amin Tagi dakon padige, unjun kalon naŋgin kagim. ²⁰Piŋkop da dabilon asisi dayisat. Gen mandisat unjun top dima.

²¹^jAe don Siria ae Silisia provinskon agipgum. ²²Unjun bisapmon Kristo dakon paŋmuwukbi morap Judia miktimon egipgwit unjun da nak dima nandaŋ namgwit. ²³Isal gen binogin nandawit: “Kalip nin yo yokwisi aŋnim do agit amin abisok nandaŋ gadat aŋupbal ak do agit unjun dakon yaŋ tentenok asak.” ²⁴Piŋkop da nagon pi agit unjun dakon geni nandaŋek mani aŋkisiwit.

Yabekbi diwari Pol gat but kalon awit

2 ¹^kBilak 14 mudaŋakwa aeno Jerusalem wigigim. Unjun bisapmon Banabas gat kisi wigigim. Ae Taitus kisi abidoko wigigimaŋ. ²Piŋkop da iyi nak unjudon kikeŋdosi noligit. Jerusalem egipgum bisapmon Gen Bin Tagisi Amin Iŋwakŋwari Kabikon yaŋ tentenok asat unjun dakon mibili do paŋmuwukbi dakon kila amin iyi baŋgin yoyigim. Nido, pi agim da asat unjun amin da kaŋba bami mini asak yaŋ do pasol pasol agim. ³Taitus nak gat kisi egipgumak. Taitus unjun Grik amin kinda, mani giptimni mandaneŋ do dima yawit. ⁴^lPaŋmuwukbi toptopmi di muwut muwutninon paŋabiŋ kabokon da pindak nandanyo ak do yikgwit. Yesu Kristo da nin kili pulugaŋ nipgut, mani unjun amin da nin gen teban dakon oman monji ae egipneŋ do nandaŋek yikgwit. ⁵Mani geni dimasi nandaŋ yomgumaŋ. Gen Bin Tagisi unjun kulabik dima aŋek jikon toktogisi tosak do nandagimaŋ.

⁶Paŋmuwukbi dakon kila amin egipgwit unjun asi mani toŋ bo mani mini nak da nandabo yo madep dima asak. Piŋkop da kokwin bamisi asak. Gen Bin Tagisi yagim unjun kulabik ak do dima nandawit. ⁷^mDimasi. Piŋkop da Juda aminon Gen Bin Tagisi yaŋ tentenok pi Pita do imgut, yaŋ gin nak da Amin Iŋwakŋwari Kabikon Gen Bin Tagisi yaŋ tentenok pi namgut yaŋ nandaŋ namgwit. ⁸Asi, Piŋkop da Pita do tapmim iban Juda aminon yabekbi pi asak, yaŋ gin nak do tapmim naban Amin Iŋwakŋwari Kabikon yabekbi pi asat. ⁹Amin da Jems, Pita ae Jon unjun paŋmuwukbi dakon kila amin yaŋ pindakgwit. Unjun kila amin da Piŋkop da nandaŋ yawotni do aŋek pi unjun namgut unjun nandaŋek Banabas gat nit dakon kisit iligek notninsi yaŋon da nit timikgwit. Aŋek nit Amin Iŋwakŋwari Kabikon pi aŋapdo unjun da Juda amin nandaŋ

i 1.18 Ya 9.26-27 j 1.21 Ya 9.30 k 2.1 Ya 15.2 l 2.4 Gal 1.7; 5.1,13 m 2.7 Ya 22.21

gadat dima abi kabikon pi ani do but kalon agiman. ¹⁰Yo kalonj kindagin andej do niyiwit. Nit yoni mini amin unun do nandan yominek panpulugondej do niyiwit. Unun dakon pi ak do tagisi nandagim.

Pol da Pita gulusu agit do iyigit

¹¹Mani don, Pita Antiok kokupmon apgut bisapmon nak da panmuwukbi da dabilon tebai iyigim, nido gulusu madepsi agit.

¹²°Kalip Pita Amin Ijwakjwari Kabi nandan gadat awit unun gat jap kalonj nan nan awit. Mani don Jems da Juda amin di yabekban Antiok kiwit. Unun amin yan nandawit, nin Yesu nandan iminek giptimninyo kisi mandanej kan, Pinjop da kanban kilek tosak. Do abin altawit bisapmon Pita unun Juda amin da yokwi nandan namni yan do pasalek Amin Ijwakjwari Kabi yopman degek unun gat gadat gadat dima awit. ¹³Juda amin diwari Pita da jamba but anpak agit unun yolba kisi da awit. Ae Banabas kisi yolek gulusu agit.

¹⁴Gen Bin Tagisi dakon gen bami kilegi dima yolba pindagek unun amin kabi da dabilon Pita yan iyigim, “Gak Juda amin kinda, mani Juda amin dakon anpak yopmanek Amin Ijwakjwari Kabi dakon anpak asal. Mibili nido Amin Ijwakjwari Kabi nandan gadat awit unun da Juda amin dakon anpak yol kimotnidosi nandisal?”

Amin Yesu Kristo nandan gada imanj unun dagin Pinjop da dabilon amin kilegi

(Kilapmi 2.15–4.31)

Yesu nandan gada imanj amin unun amin kilegi

¹⁵Nin Juda amin kabikon da altagiman. Amin Ijwakjwari Kabi yokwi pakpak kabikon da dima altagiman. ¹⁶Mani nin nandaman, amin Moses dakon gen teban yolakwa Pinjop da unun do anek amin kilegi yan dima yoyisak. Amin Yesu Kristo nandan gada iminek kilek ton. Ninyo kisi Yesu Kristo nandan gada imguman, nido nin nandaman unun kosiron dagin Pinjop da amin kilegi yan niyisak. Nido gen teban yolapno amin kilegi yan aripmi dima niyisak.

¹⁷Nin Kristo nandan gada iminek Pinjop da dabilon amin kilegi agiman. Ae nin Juda amin dakon gen teban dima yolgaman, do Juda amin da nandan, nin Amin Ijwakjwari Kabi da arip yokwi pakpak gin yan nandan niman. Anek Kristo da yokwi anej do nandisak yan nandan. Mani unun dimasisi! ¹⁸Nak kalip Moses dakon gen teban yol kimagek Pinjop da dabilon man kilegi pak do pi madep agim da don Yesu nandan

ⁿ 2.10 Ya 11.29-30 ° 2.12 Ya 11.3 p 2.16 Ya 15.10-11; Ro 3.20-28; Gal 3.11

imiņek uņun nandak nandak wagil yipgum. Do uņun nandak nandak aeno abidokerņ kaņ, nak yokwi pakpak amin kinda. ¹⁹Mani gen teban da nak kimoron nepgut, do abisok egip egipno Piņkopmon tosok. Nak Kristo gat kisi tilak kindapmon kimakgimak. ²⁰¶Nak naga egip egipmi toņ dima egisat, Kristo nak da buron egisak. On miktimon egip egip asat uņun Piņkop dakon Monji nandaņ gadaņ imiņek egisat. Uņun da nak do but dasi galak taņ namiņek egip egipni nak aņpulugok do parekgit. ²¹Nak Piņkop dakon nandaņ yawotni yipbo yo isali dima asak. Gen teban yolek amin kilegi tagi aneņ kaņ, Kristo isal dogin kimakgit.

Gen teban yolyol dakon kosit ae nandaņ gadat dakon kosit

3 ¹Galesia amin ji nandaņ kokwinji tagi dima! Nin da Yesu Kristo kili doligimaņ. Uņun disi dabil da yaņ kaņakwa tilak kindapmon akgit. Namin da nandak nandakji paņupbal ak? ²Nak yo kaloņi kinda dogin dayikdisat: Ni kosiron da Telagi Wup abidawit? Gen teban yolyol kosiron da, bo Gen Bin Tagisi nandaņek nandaņ gadat aņek uņudon da abidawit? ³Ji wagilsı nandaņ kokwinji tagi dima, ma? Ji Telagi Wup da tapmimon da egip egip kalugi wasawit da abisok disi da tapmimon da wasip akdaņ, ma? ⁴Ji kalip Yesu yolek jigi noman taņ daba jigi isal dogin pawit, ma? Nak da isal dogin pawit yaņ dima nandisat. ⁵Piņkop da Telagi Wup damiņek wasok tapmimi toņ ji da bikbigon asak, mibili nido yaņ asak? Ji da gen teban yolakwa, uņun do? Bo, Gen Bin Tagisi nandaņek nandaņ gadat aņakwa, uņun do asak?

⁶Piņkop da papiakon gen yaņ tosok:

“Abraham Piņkop nandaņ gadaņ imgut, do Piņkop da amin kilegi yaņ iyigit.”

⁷Do ji yaņsi nandani, amin Gen Bin Tagisi do nandaņ gadaņ uņun Abraham dakon gwaknisi. ⁸¶Kalipsigwan Piņkop da yaņsi nandagit, don Amin Ijwakņwari Kabi da nandaņ gadat aņakwa amin kilegi yaņ yoyikeņ. Piņkop yaņsi nandaņek uņun yo dima noman taņakwa kalipsigwan Abraham Gen Bin Tagisi do yaņ tenņek aņ imgut. Piņkop gen papia da uņun do yaņ yosok:

“Gak obakon gin Piņkop da miņat amin morap miktimi miktimi ekwaņ yo tagisi aņ yomdisak.”

⁹Abraham nandaņ gadat aban Piņkop da yo tagisi aņ imgut. Yaņgin Piņkop da miņat amin morap nandaņ gadat ani uņun yo tagisi aņ yomdisak.

¹⁰¶Mani Piņkop da miņat amin morap gen teban yolek Piņkop da dabilon nin amin kilegi tagi aneņ yaņ nandaņ uņun jobit yomdisak. Nido, Piņkop gen papiakon gen yaņ tosok:

“Amin kinda gen teban papiakon gen teban morap toŋ uŋun dima guramitjak kaŋ, Piŋkop da uŋun amin jobit imdisak.”

11 “Piŋkop da papiakon gen yaŋ tosok:

“Amin nandaŋ gadat ani, uŋun Piŋkop da amin kilegi yaŋ yoyinjakwan egipdaŋ.”

Gen uŋun da yaŋsi nolisak, gen teban yolapno Piŋkop da amin kilegi yaŋ niyisak dakon kosit kinda dima tosok. 12 “Gen teban yolyol uŋun nandaŋ gadat dakon yo dima. Uŋun iyi kinda. Nido Piŋkop gen papiakon gen yaŋ tosok:

“Amin kinda gen teban morap kisi guramikdak uŋun egip egip abidosak.”

13 “Gen teban da yaŋ yosok, amin morap nin kisi gen tebanon gen morap toŋ uŋun tagi dima guramikgamaŋ, do jobit panaŋ. Mani nin paŋpulgok do Kristo da iyi jobit paŋek nin yokwikon baŋ timikgit. Piŋkop gen papia da yaŋ yosok:

“Amin morap tilak kindapmon wukwaŋ uŋun jobiri toŋ amin.”

14 Kalip Piŋkop da Abraham do gisam imgut uŋun Amin Iŋwakŋwari Kabi da Yesu Kristo da pi uŋun agit do aŋek uŋun gisam kili abidaŋ. Do nin kisi morap Yesu do nandaŋ gadat aŋek kalip Piŋkop da yaŋ teban tok agit da aripmon Telagi Wup abidoneŋ.

Piŋkop dakon gen teban da Piŋkop dakon yaŋ teban tokni kulabik aripmi dima asak

15 Not kabi, nak abisok amin nin da aŋpagon da tilak kinda abeŋ. Amin kinda da yaŋ dagok gen kinda mandisak kaŋ, amin di da gen di aripmi dima saŋbegi. Bo amin kinda da yaŋ dagok gen uŋun dima yolyoli yaŋ aripmi dima yosak. 16 “Kalipsigwan Piŋkop da yo tagi don noman toni do yagit. Yaŋ teban tok uŋun Piŋkop da Abraham gat monji gat do aŋ yomgut. Piŋkop gen papia da “gak dakon gwakgo do” yaŋ dima yosok. Monji morapmi do dima yosok. Kaloŋi kinda dogin yaŋek yaŋ yosok:

“Gak dakon monji do.”

Uŋun Monji uŋun Kristo. 17 “Nak yaŋon da yosot. Mibiltok Piŋkop Abraham gat saŋbek saŋbek agimal. Aŋakwan bilak 430 yaŋ mudanaŋkwa Moses dakon gen teban donsi noman tagit. Gen teban uŋun da Piŋkop da saŋbek saŋbek agit uŋun kulabik aripmi dima asak. Uŋun da kalip Piŋkop da yaŋ teban tok agit aripmi dima aban pasiljak. 18 “Piŋkop da yo nim do manjigit uŋun abidok do gen teban yol kimotneŋ kaŋ, yaŋ teban tok agit do aŋek dima abidomaŋ. Mani nin nandamaŋ, Piŋkop da uŋun yo morap Abraham do im do kili yaŋ teban tagit.

u 3.11 Ab 2.4; Gal 2.16 v 3.12 MS 18.5 w 3.13 GT 21.23; Ro 8.3 x 3.16 WW 12.7
y 3.17 TP 12.40 z 3.18 Ro 4.14

¹⁹aYaj kaŋ, gen teban nido tosoq? Ujun yaj; Piŋkop da yokwi dakon mibili altaŋ teŋteŋosak do nandagit. Do yaj teban tok da kwenon gen tebanyo kisi ningut. Gen teban sigin taŋakwan wigi monji unun altagit. Ujun kalip Piŋkop da yo im do yaj teban tok agit. Piŋkop da gen teban unun aŋelo do yoban unun da binap amin Moses do yaj teŋteŋaŋ imgwit. Yaj aba binap amin unun da nin do ningut. ²⁰Mani amin kinda da iyi pi kinda ak do nandisak kaŋ, pi unun binap amin kinda do aripmi dima iban. Piŋkop unun kalonji gin, ae unun kalonj dagin Abraham do yaj teban tok aŋ imgut.

Gen teban da kilanin aŋek Kristokon paŋkisak

²¹bGen teban unun yaj teban tok gen Piŋkop da kalip yagit dakon uwalni? Ujun dimasi. Piŋkop da gen teban nimeŋek unun da egip egip damjak yaj yagit tam, gen teban yolyol kosiron da nin miŋat aminyo kilegi anom. ²²Mani Piŋkop gen papia da yosok, “Yokwi da miŋat amin morap kisi dam tebanon yopgut,” do Yesu Kristo nandaŋ gadaŋ imni amin unun Piŋkop da kalip yaj teban tok agit yo unun tagi abidoni.

²³cNandaŋ gadat dakon bisap dima altaŋakwan, gen teban da nin dam tebanon nipban egipgumaŋ. Dam tebanon sigin egapno wigi nandaŋ gadat dakon bisap unun altaŋ kili noman tagit. ²⁴dGen teban unun kila aminin da yaj egek nin Kristokon paŋkisak. Paŋkwan nandaŋ gadat aŋapno Piŋkop da miŋat aminyo kilegi yaj niyisak. ²⁵Abisok nandaŋ gadat dakon bisap kili noman tak, do gen teban da kila aminin egakwan dima ekwamaŋ.

Nandaŋ gadat aŋek Piŋkop dakon gwaknisi ekwamaŋ

²⁶eJi kisisi Yesu Kristo nandaŋ gadaŋ imiŋek Piŋkop dakon gwakni dagawit. ²⁷fMiŋat amin morap telagi pakbi soŋek Kristokon gadawit, ji Kristo imal naŋ yaj pawit. ²⁸gKristo da amin kabikon Juda amin bo Grik amin mini, ae oman monji bo ae isal ekwaŋ amin mini, ae miŋat bo ae wili mini. Abisok Yesu Kristo obakon ji wagil kalonigin. ²⁹hJi Kristo dakon amin kabi ekwaŋ kaŋ, ji Abraham dakon gwakni. Ae kalip Piŋkop da Abraham dakon amin kabi do yo yom do yaj teban tok agit unun ji dakon.

Kristo da pi agit do nin Piŋkop dakon gwakni agimaŋ

4 ¹Nak dakon gen unun yaj; monji kinda egisak kaŋ, don unun monji da datni dakon yo morap timitjak. Ujun yo morap monji dakon da toŋ yaj asak, mani monjisok egisak bisapmon unun dat dakon

^a 3.19 Ya 7.38; Ro 5.20 ^b 3.21 Ro 8.2-4 ^c 3.23 Gal 4.3 ^d 3.24 Ro 10.4 ^e 3.26 Jn 1.12
^f 3.27 Ro 6.3 ^g 3.28 Ro 10.12 ^h 3.29 Ro 4.13

oman monji da aripmon egisak. ²Uņun kila amin ae mibiltok amin da yonngamgwan egakwan wigi dat da bisap yipguron wigisak. ³Ninyo kisi yaņ gin, gen bami dima nandaņek egipgumaņ bisapmon on miktim dakon gen teban ae aņpakni uņun dakon oman monji egipgumaņ. ⁴Mani Piņkop da bisap yipguron Monji yabekban pigit. Miņat da aņalanban gen teban da yonngamgwan egipgut. ⁵Nin gen teban da yonngamgwan egapno yokwikon baņ yumaņ nipgut. Aņek yaņ aban Piņkop dakon gwakni agimaņ.

⁶Ki abisok Piņkop dakon gwakni ekwaņ, do Piņkop da Monji dakon Wupni yabekban nin da buron kili pigigit. Aņakwan Wup da paņtagap aban Piņkop do “Aba, Dat” yaņ yaņ tidomaņ.

⁷Yaņ do aņek gak oman monji dima egisal. Gak Piņkop da aban monji dagagil. Ae gak monji egisal, do yoni tagisi uņun timitdisal.

Pol da Galesia amin do nandaba kik agit

⁸Ji kalip Piņkop dima nandaņ imgwit bisapmon yo piņkop dima uņun dakon oman monji egipgwit. ⁹Mani abisok Piņkop kili nandaņ imeņ. Bo yaņsi yokeņ kaņ tagi, Piņkop da ji kili nandaņ damgut. Do ji nido ae tobił kiņek wup yokwi tapmimi minisi yo isali uņuden uņun dakon oman monji egip do nandaņ? ¹⁰Ji bisapmi bisapmi bisap madep gat, ae kanek kalugi dakon bisap madep gat, ae bilak kalugi dakon gawat gawat bisap madep uņun yol kimotdosi nandaņ. ¹¹Pi jikon agim uņun isali asak yaņ do ji dakon aņpak do nandaņek si pasoldot.

¹²Not kabi, ji Juda amin dakon gen teban yipmaņek nak yombemsi dagoni do tebai dayisat. Nak naga gen teban yipmaņek ji yombemsi agim. Yaņ aņapbo ji da gulusuņ kinda dima aņ namgwit. ¹³Disi nandaņ, sot kinda da abidaņban nak wasok wasoksi abiņ jikon Gen Bin Tagisi yaņ teņteņagim. ¹⁴Sotno da jigi madepsi damgut, mani ji manji dima namgwit, ae nak gat egip do dima kurak tawit. Nak Piņkop dakon aņelo kinda naņ yaņ abidawit, bo ae Yesu Kristo iyi naņ yaņ abidawit. ¹⁵Uņun bisapmon ji nak do kisik kisik aņek tagisi nandaņ namgwit. Mani abisok uņun kisik kisikji dukon tosok? Nak asisi yosot, uņun bisapmon nak aņpulugok do madepsi galak tawit. Ae dabiłji tagi piłikbam tam, piłik nak do nabam. ¹⁶Niaņi? Nak gen bami dayiņek uwalji dagagim, ma?

¹⁷Nandani, amin ji paņgalak ak do pi aņ, uņun ji paņpulugoni dakon nandak nandakni mini. Uņun ji da nin nipmaņ degek uņun yolni yaņ do pi aņ. ¹⁸Nin amin do aņpak yo tagisi aņyom do nandak nandak tebai aneņ kaņ, uņun tagisi. Bisapmi bisapmi uņun aņpak ani, ae nak da egipbeņ bisapmon gin dima ani. ¹⁹Gwaknoni, miņat da monji altok do aņakwa tepmi paņ, uņuden tepmi aeno pasat.

i 4.3 Kol 2.20 j 4.4-5 Jn 1.14; Ro 1.3 k 4.6-7 Ro 8.15-17 l 4.10 Ro 14.5; Kol 2.16

Nido, ji Kristo yombemsi ani do nandisat. ²⁰Nak abisok ji gat dima ekwamaŋ. Nak ji gat kisi ekwamaŋ tam, gen tagisok di tagi dayikom. Nak ji do nandaba kik asat. Niaŋon da ji paŋpuluokeŋ uŋun dima nandisat.

Aga gat Sara gat dakon tilak gen

²¹Gen teban da yongamgwan egip do nandaŋ amin, ji abisok nak nayini. Gen teban da niaŋ yosok? ²²^mPiŋkop gen papia da yaŋ yosok, Abraham uŋun monji bamori. Omani do egipgut miŋat Aga da kinda aŋalagit. Ae miŋatsini isal egipgut da kinda aŋalagit. ²³ⁿUŋun oman miŋat dakon monji uŋun amin da monji paŋalaŋ kosiron da altagit. Mani miŋatsini isal egipgut dakon monji uŋun, Piŋkop da yaŋ teban tok aŋakwan altagit. ²⁴Uŋun gengwan tilak gen kinda tosok. Miŋat bamot uŋun saŋbek saŋbek bamori dakon tilak asak. Aga uŋun Sinai Kabapmon saŋbek saŋbek dakon tilak asak. Aŋakwan monjini da gen teban dakon oman monji dagoŋ. ²⁵Aga uŋun Sinai Kabap dakon tilak asak. Uŋun kabap miktim Arebia dakon. Ae Jerusalem abisok tosok uŋun dakon tilak kisi asak. Jerusalem uŋun gwakni gat gen teban dakon oman monji ekwaŋ. ²⁶^oMani Jerusalem kinda Kwen Kokup tosok uŋudon oman amin mini. Uŋun kokup uŋun nin dakon meŋnin. ²⁷^pPiŋkop gen papia da yaŋ yosok:

“Miŋat gak bupmikon egek monji dima paŋalasal, gak kisik kisik aki.

Miŋat gak monji paŋalak do tepmi dima nandagiŋ, gak but galak nandaneŋ yaŋ tidoki.

Nido, miŋat eni toŋ dakon gwakni yapmanek gwakgo morapmisi akdaŋ.”

²⁸^qNot kabi, ji Aisak yombem. Piŋkop dakon yaŋ tebantogon ji gwaknisi awit. ²⁹^rMonji uŋun amin da monji paŋalaŋ kosiron da altagit, uŋun da Telagi Wup da tapmimon da altagit uŋun da yo yokwisi aŋ yomgwit. Abisok kisi aŋpak yaŋ giŋ tosok. ³⁰Mani Piŋkop genon ni gen tosok? Gen yaŋ tosok:

“Oman miŋat uŋun gat monji gat yolni.

Nido oman miŋat dakon monji uŋun da dat gat ae miŋatsini dakon monji gat dakon yo diwat dima timitjak.”

Uŋun Piŋkop gen da yosok. ³¹Not kabi, nin nandamaŋ, nin oman miŋat dakon gwakni dima. Nin miŋatsini isal egipgut dakon gwakni.

^m 4.22 WW 16.15; 21.2 ⁿ 4.23 Ro 9.7-9 ^o 4.26 Ibr 12.22; PA 21.2,10 ^p 4.27 Ais 54.1
^q 4.28 WW 15.4-5; Ro 9.7 ^r 4.29-30 WW 21.9-10; Jn 8.35

Kristo da nin pulugaŋ nipmaŋdak bisapmon, Telagi Wup da nin pawilban amin do aŋpak tagisi anyomamaŋ

(Kilapmi 5–6)

Nin pulugaŋbi da aripmonsɩ egipneŋ

5 ¹Nin yokwi da napmon dima egipneŋ do aŋek, Kristo da nin pulugaŋ nipgut. Do ji tebai atni. Amin da gen teban dakon oman monji ae dagoni do dayiŋba kaŋ, geni dima nandani.

²Nak Pol da gen dayisat uŋun pakyaŋsi nandani. Ji yum pindagakwa giptimji mandani kaŋ, Kristo dakon pi da ji kindasok aripmi dima paŋpulugokdisak. Dimasi. ³Ji morap yum pindagakwa amin da giptimji mandaŋ amin aeno yaŋsi dayiŋ teŋteŋokdisat. Aŋpak uŋun ani kaŋ, gen teban morap kisi yol kimotdo. ⁴Gen teban yolek uŋun kosiron da Piŋkop da amin kilegi yaŋ niyisak yaŋ nandaŋ amin, ji Kristo kili yipmaŋ dekgwit. Ji Piŋkop dakon nandaŋ yawotni kili yipmaŋ dekgwit.

⁵Telagi Wup da tapmimon Piŋkop nandaŋ gadaŋ imiŋek uŋun da amin kilegi yaŋ niyisak do jomjom amaŋ. ⁶^sAmin kinda Yesu Kristokon egisak kaŋ, giptimni mandisak bo dima mandisak uŋun kisi yo isali. Mani amin kinda nandaŋ gadat aŋek uŋun da aŋtagap aban amin do but dasi galak taŋ yomisak uŋun da yo bamisi.

⁷Kalip ji Kristo dakon kosit naŋ tagisi agipgwit. Mani namɩn da kosit sopmaŋ damik da gen bamikon saŋbeŋek dima akwaŋ? ⁸Nandak nandak abisok yolgaŋ, uŋun Piŋkopmon da dima abisak. Piŋkop da ji iyikon kini do yaŋ ilikdak. ⁹Nandani, yis kalonɩsok di da aba bret morap kisi tagi paptoni. ¹⁰^uAmin Tagi da ji paŋpulugaŋban nak dakon nandak nandak yolek nandak nandak ŋwakŋwari di dima timitdaŋ yaŋsi nandaŋ gadasat. Namɩn da ji dakon nandak nandak paŋupbal asak, uŋun dima nandisat. Mani amin uŋun iyi dakon gulusuŋni dakon kobogi yokwisi timitdisak.

¹¹Not kabi, asi nak amin da giptim mandak mandak aŋkimotni do yaŋ teŋteŋok sigin asat kaŋ, nido nak yokwi sigin aŋ nam do pi aŋ? Amin da giptim mandak aŋkimotni do yosot tam, tilak kindap dakon gen da amin saŋbeŋek nandak nandakni aripmi dima aŋupbal abam. ¹²Amin uŋun nandak nandakji paŋupbal aŋ, uŋun giptimni mandaŋek ae yabi yo kisi wagil paŋ mudoni do nandisat.

¹³^vAsi not kabi, Piŋkop da ji pulugaŋbi da egipni do yaŋ damgut. Mani, “nin pulugaŋbi da ekwamaŋ, do but kalip dakon aŋpak tagi aneŋ” yaŋ dima nandani. Ji kalonɩ kalonɩ Piŋkop dakon miŋat amɩnyo diwari dakon oman monji egek but dasi galak taŋ yomiŋ kimotni. ¹⁴^wGen teban morap kisi on gen teban kalongwan gin tosok:

^s 5.6 1Ko 7.19; Gal 6.15 ^t 5.9 1Ko 5.6 ^u 5.10 2Ko 11.15; Gal 1.7 ^v 5.13 1Pi 2.16

^w 5.14 MS 19.18; Ro 13.9

“Gaga do but dasi nianj galak tosol, unjudej gin amin do but dasi galak tanj yobi.”

15 Mani, ji butjap nandanjek bikbikjikon emat tosak kanj, yagosi. Ji kisi di pasilbam.

Telagi Wup dakon anpak ae but kalip dakon anpak

16 Nak yanj dayisat: Ji yum kanjakwa Telagi Wup da dayinj pawilakwan egipni. Yanj ani kanj, but kalip dakon galaktok aripmi dima yoldanj. 17^xBut kalip dakon galaktok da Telagi Wup abinj yip do pi asak. Ae Telagi Wup dakon galaktok da but kalip abinj yip do pi asak. Unjun bamot uwal uwal amal, do yo ak do nandanj unjun aripmi dima ani. 18 Mani ji Telagi Wup da dayinj pawiljak kanj, gen teban da dam tebanon dima ekwanj. 19^yBut kalip dakon anpak unjun disi nandanj. Anpak unjun yanj: yumabi anpak mibili mibili, 20^{ae} kokup kidat do gawat gawat, ae sot wamwam mibili mibili, ae nandaba yokwi tok, ae ukwayit, ae amin dakon yo do pindak galaktok, ae butjap, ae gaga dogin nandak nandak, ae pidok pidok, 21^{ae} tagisi ekwanj amin do nandaba yokwi tok nandak nandak, ae pakbi teban nanjek but upbal anpak, ae kwen wigik anjek gen papmon da yanj tidok anpak, ae anpak yokwi mibili mibili odenj. Nak nawa gen kili dayigim, ae abisok unjun gen kaloj bangin yosot: miñat amin morap anpak unjudej anj, unjun Pinjkop da kila asak da kagagwan aripmi dima pigikdanj.

22 Mani Telagi Wup da panjtagap aban anpak tagisi amanj unjun yanj: amin do but dasi galak tanj yomyom anpak, ae kisik kisik, ae but yaworon da egip egip anpak, ae but yaworon da jigi pakpak, ae amin panpuluganjek anpak tagisi anj yomyom, ae bisapmi bisapmi kilegisi egip egip, 23^{ae} yawori egip egip, ae nin do kila anjek anpak kalipmi pabinj yopmanjek egip egip. Anpak unjun dima ani dakon gen teban kinda dima tosok. 24^zYesu Kristo dakon miñat amini but kalipni gat, ae galaktokni gat ae wagat wagat anpak yokwini unjun timik tilak kindapmon dapba kili kimak mudawit.

25 Telagi Wup da egip egip nimisak, do mibiltok yipno unjun da niyinj pawiljak. 26^aNin dakon man dima pawigek, emat ani do amin diwari dakon but dima sugonej. Ae tagisi ekwanj amin do nandaba yokwi tok nandak nandak dima anenj.

Nianjen jap yet kinda nanj kwaokgi, bami unjuden nanjin pakdisal

6 1^bNot kabi, jikon da kinda yokwi agit yanj nandanj imanj kanj, Telagi Wup yolganj amin ji da unjun amin anpak yawori anj iminjek anpakni anmilip ak do anpulugoni. Mani disi do kanj kimotni. Sunduk da

^x 5.17 Ro 7.15-23 ^y 5.19-21 1Ko 6.9-10 ^z 5.24 Ro 6.6; Kol 3.5 ^a 5.26 Pil 2.3
^b 6.1 Mt 18.15

pankewalban ji yo kisi yokwi di abam. ^{2c}Ji amin diwari panpuluganek jigini guramitni. Yan anek Kristo dakon gen teban tagisi guramitni. ³Amin kinda mani ton yan nandisak, mani unun mani mini kan, unun amin iyi nan top ankewaldak. ⁴Amin kalon kalon anpakni tagi bo yokwi yan do kokwinik kimotni. Yan asak amin, anpak iyi agit unun do kisik kisik tagi asak. Anek iyi dakon anpak do nandanek amin diwari dakon anpak dima kokwinitjak. ^{5d}Nido, amin morap kisi kalon kalon iyi anpak awit dakon jigi panpan akdan.

^{6e}Pinkop gen nandak nandak timikgan amin, ji yo kabisi morap kokwinik yoyijdetji do diwari imni.

^{7f}Ji disi ban pankilige Pinkop ankewalne yan di nandabam. Ji da aripmi dimasi. Ni jap yet nan kwaokgi unun nanjin pakdisal. ⁸Amin kinda iyi dakon but kalip dakon galaktok yoljak kan, but kalip unun dakon anpak da bami yokwisi tanek wagilsu yokwi tosak. Mani Telagi Wup dakon galaktok yoljak kan, Telagi Wup da egip egip unun amin do iban dagok dagogi mini tagisi egi wigikdisak. ⁹Do nin anpak tagisi ak do dima kurak tonej. Pi anek dima alek tonej kan, jap bami pakpak bisapmon bami wagil tagisi pakdaman. ¹⁰Do ni bisapmon amin morap panpulugoki dakon bikbik pisan gaban kan panpulugoki. Ae nandan gadat amin notji banji pindagek panpulugonisi.

Pol da Yesu dakon tilak kindap do but galaksi nandagit

¹¹Gen on nak da naga mandisat. Kilda mibil madepmon da gen mandisat unun do koni. ¹²Nandani. Giptim mandak do teban teban an amin unun amin diwarikon man madep pak do anek an. Unun pasalek yan nandan, “Amin diwari da nin Kristo dakon tilak kindap do nandan gadaman yan nandan nimni kan, yo yokwi an nimdan.” ¹³Giptimni mandawit amin, unun iyi gen teban dima yolgan. Mani unun amin man madep timit do anek giptimji mandak do dayan. ¹⁴Nak yo kinda bo amin kinda dakon man dima awigiker. Dimasi. Nak Amin Taginin Yesu Kristo dakon tilak kindap nan gin awigisat. Kristo da tilak kindapmon pi agit do anek koko on miktim dakon anpak yokwi morap unun intan mudagim, ae nak naga tilak kindapmon kili kimagim da on miktim dakon anpak yokwi morap sanbejek dima yoldat yan asak. ^{15g}Abisok giptim mandabi bo dima mandabi unun yo isali. Pinkop da nin aban minat aminyo kalugi agiman, unun da yo bamisi asak. ¹⁶Pinkop da minat amin morap nandak nandak on abidane yolgan unun bupmi nandan yominek butni pan yawot aban yawori toni. Unun minat aminyo unun Pinkop dakon Israel amin kabisini.

^c 6.2 Ro 15.1 ^d 6.5 Ro 14.12 ^e 6.6 1Ko 9.11,14 ^f 6.7-8 Ro 8.13 ^g 6.15 Gal 5.6; 2Ko 5.17

^{17h}Gen mibi dayiken unun yan; amin kinda da jigi ae sarɓenɓek dimasi namjak. Nak amin da niɓgwit unun dakon wuda gwaljikni giptimnokon tarɓakwa unun da aba nak Yesu dakon pi aminsi yan asak. ¹⁸Not kabi, Amin Taginin Yesu Kristo dakon nandan yawotni unun ji kalon kalon dakon wup kisikon tosak. Unun asi.

^h 6.17 2Ko 4.10